

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 17.03.2005

Internt nr:

Erstatter dato:

STARTGASSYLINDER 187-4851

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FÖRETAK

☐	Godkjent for bruk	☐
☐	Godkjent for lab.bruk	☐
☐	Endret av Pon Equipment	☐

HANDELSNAVN STARTGASSYLINDER 187-4851

Artikkelnummer

187-4851

Nasional produsent/importør

Foretak	Pon Equipment AS
Adresse	Brobekkveien 62 b, Postboks 144 Vollebekk
Postnr./sted	N-0598 OSLO
Land	Norge
Telefon	+47 815 66 500
Faks	+47 22 63 15 63

Navn	E-post	Tlf. (arb.)
Erik Sollerud	erik.sollerud@pon-cat.com	

Produsent i EU/EØS. importør til EU/EØS

Foretak	Chemtool Incorporated
Adresse	P.O. Box 538
Postnr./sted	Crystal Lake, IL 60039-0538
Land	USA
Telefon	001-815-459-1250
Faks	001-815-459-1955

2. OPPLYSNINGER OM KJEMISK SAMMENSETNING

Nr.	Ingrediensnavn	EC-nr.	Cas-nr.	Kons.	Merking
1	dietyleter	200-467-2	60-29-7	50 - 75 %	Xn,F+,12-19-22-66-67
2	heptan	205-563-8	142-82-5	10 - 35 %	Xn,F,11-38-65-67-50/53

Tegnforklaring: T+=meget giftig, T=giftig, C=etsende, Xn=helseskadelig, Xi=irriterende E=eksplosiv, O=oksidierende, F+=ekstremt brannfarlig, F=meget brannfarlig, N=miljøskadelig, Kreft=kreftfremkallende, Mut=arvestoffskadelig, Rep=reproduksjonsskadelig, Kons.=konsentrasjon

INGREDIENSKOMMENTARER

Se pkt. 16 for fullstendig ordlyd av alle R-setningene som nevnt i punkt 2.

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 17.03.2005

Internt nr:

Erstatter dato:

STARTGASSYLINDER 187-4851

3. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

Ekstremt
brannfarlig

Helseskadelig

Miljøskadelig

HELSE

Farlig ved svelgning. Irriterer huden. Kan gi dødsighet og svimmelhet ved innånding.

BRANN OG EKSPLOSJON

Ekstremt brannfarlig. Kan danne eksplosive peroksidier. Trykkbeholder: Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C; Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom.

MILJØ

Meget giftig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

GENERELT

Flytt den skadde fra eksponeringskilden. Gi aldri mat eller drikke til bevisstløs person. Ved bevisstløshet løses stramme klær og pasienten legges i stabilt sideleie.

INNÅNDING

Flytt ut i frisk luft. Gi kunstig åndedrett hvis nødvendig. Tilkall lege ved vedvarende ubehag.

HUDKONTAKT

Vask med såpe og rikelig med vann og fjern alle forurensede klær og sko. Tilsølt/forurenset tøy vaskes før fornyet bruk.

ØYEKONTAKT

Skyll omgående med mye vann, også under øyelokkene, i minst 5-10 minutter. Fjern evt. kontaktlinser. Kontakt lege.

SVELGING

Lite sannsynlig, men: Skyll munnen. Drikk 1-2 glass vann eller melk. Fremkall ikke brekninger. Konsulter lege.

SÆRSKILT FØRSTEHJELPSUTSTYR

MEDISINSK INFORMASJON

Om nødvendig kontakt Giftinformasjonssentralen Tlf 22 59 13 00.

5. TILTAK VED BRANNSLUKKING

EGNET BRANNSLUKKINGSMIDDEL

Skum, karbondioksyd (CO₂), pulver eller sand.

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 17.03.2005

Internt nr:

Erstatter dato:

STARTGASSYLINDER 187-4851

UEGNET BRANNSLUKKINGSMIDDEL

Rettet vannstråle, kan forårsake sprut av brennende materiale.

BRANNSLUKKINGSMETODER

BRANN- OG EKSPLOSJONSFARE

Ekstremt brannfarlig. Kan danne eksplosive peroksider ved lang tids forvaring, ved eksponering for sollys eller i nærvær av syre.

Trykkbeholder: Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C; Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom.

PERSONLIG VERNEUTSTYR VED SLUKKING AV BRANN

Brannslukkere må benytte røykdykkerutstyr.

ANNEN INFORMASJON

Fjern evt kjøøl ned beholdere/tanker med vanntåke.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

SIKKERHETSTILTAK FOR Å BESKYTTE PERSONELL

Bruk personlig verneutstyr, se kap. 8.

SIKKERHETSTILTAK FOR Å BESKYTTE YTRE MILJØ

Miljøfarlig. Forhindre utslipp til kloakk og/ eller vannkilder.

METODER FOR OPPRYDDING OG RENGJØRING

Blandes med inaktivt absorpsjonsmateriale f.eks. Vermikulit. Oppsamles i tette beholdere. Stoffet er farlig avfall. Innleveres til godkjent mottakssted/ firma. Se kap. 13.

7. HÅNDTERING OG OPPBEVARING

SPEIELLE BRUKSOMRÅDER, EGENSKAPER OG FARER

Kan danne eksplosive peroksider ved lang tids forvaring, ved eksponering for sollys eller i nærvær av syre.

HÅNDTERING

Unngå innånding av gass/ damp. Unngå hud- og øyekontakt. Bruk personlig verneutstyr, beskrevet i kap. 8. Unngå varme og tennkilder. Unngå statisk elektrisitet. Røyking forbudt.

OPPBEVARING

Trykkbeholder: Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C; Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom. Oppbevares utilgjengelig for barn.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

BEGRENSNING OG KONTROLL AV EKSPONERING

Sørg for god ventilasjon. Benytt evt. mekanisk ventilasjon. Mulighet for øyeskylling skal finnes på arbeidsplassen. Alt ny-innkjøpt verneutstyr skal være CE-merket. Unngå tennkilder. Røyking forbudt. (Administrative normer: 2003).

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 17.03.2005

Internt nr:

Erstatter dato:

STARTGASSYLINDER 187-4851

ÅNDEDRETTSVERN

Ved svak ventilasjon kan åndedrettsvern være nødvendig.

ØYEVERN

Vernebriller.

HÅNDVERN

Bruk vernehansker laget av: teflon, PVA, EVOH (>8t).

ANNET HUDVERN ENN HÅNDVERN

Verneklær etter behov.

ADMINISTRATIVE NORMER

Ingrediensnavn	Cas-nr.	Intervall	ppm	mg/m ³	År	Anm.
dietyleter	60-29-7	8 timer	200,0	600,0	2003	
heptan	142-82-5	8 timer	200,0	600,0	2003	

ANNEN INFORMASJON OM GRENSEVERDIER OG OVERVÅKING

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

Tilstandsform	Aerosol, Komprimert flytende gass
Farge	Lysegul, klar
Lukt	Eter
Løselighet i vann	Liten løselighet

FYSISKE OG KJEMISKE PARAMETERE

Parameter	Verdi/enhet	Metode/referanse	Merknad
Kokepunkt	34 °C		
Flammepunkt	< -49 °C	(Tag Closed Cup)	
Fordampingshastighet	~ 6 ml/h		
Rel. damp tetthet	~ 2,5	luft=1	
Tetthet	~ 0,7 g/cm ³		

10. STABILITET OG REAKTIVITET

STABILITET

Stabil under normale lagringsforhold. Kan danne eksplosive peroksid.

FORHOLD SOM SKAL UNNGÅS

Unngå kontakt med sterke oksyderingsmidler og syrer.

FARLIGE SPALTINGSPRODUKTER

Termisk dekomponering kan føre til frigivelse av irriterende gasser og damper som CO/CO₂.

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 17.03.2005

Internt nr:

Erstatter dato:

STARTGASSYLINDER 187-4851

INNÅNDING

Kan gi døsigheit og svimmelhet ved innånding. Inneholder løsemidler som ved gjentatt og langvarig innånding kan medføre varige skader på sentralnervesystemet, lever, nyrer mm.

HUDKONTAKT

Irriterer huden ved langvarig kontakt.

ØYEKONTAKT

Kan irriterer øynene.

SVELGING

Farlig ved svelgning, men lite sannsynlig, siden produktet er en aerosol. Spray i munnen kan gi irritasjon av slimhinner i øvre luftveissystem og mave/tarmforstyrrelser.

12. MILJØOPPLYSNINGER

AKVATISK ØKOTOKSISITET

ØKOTOKSISITET

Meget giftig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

Dietyleter: LC50 (fisk, 96h) 2 600 mg/l (amerikansk elritsa),
EC50 (daphnia, 48h) 1 380 mg/l (magna),
IC50 (alger, 72h) 225-800 mg/l.

Heptan: LC50 (fisk, 96h) >100 mg/l.

MOBILITET

Svakt løselig i vann. Flyter på vann.

PERSISTENS OG NEDBRYTBARHET

Inneholder dietyleter som ikke er lett nedbrytbart: 2,5% 28 dager (OECD-test 301C).

BIOAKKUMULERINGS-POTENSIAL

Inneholder heptan som kan bioakkumulere (LogPow: 4,6).

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

GENERELT

Trykkbeholder: Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C. Forhindre utslipp til kloakk. Stoffet er farlig avfall. Innleveres til godkjent mottakssted / firma.

AVFALLSGRUPPER

EAL-kode: 14 06 03 andre løsemidler og løsemiddelblandinger.

Den oppgitte EAL-kode er veiledende, og avhengig av hvordan avfallet er oppstått. Sluttbruker må selv vurdere valg av riktig kode.

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETS DATABLAD

Sist endret: 17.03.2005

Internt nr:

Erstatter dato:

STARTGASSYLINDER 187-4851

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

Kjemikaliet er klassifisert som farlig gods: Ja Nei Ikke vurdert

UN-nr: 3161

VARENAVN OG BESKRIVELSE:

FLYTENDE GASS, BRENNBAR, N.O.S. (dietyleter, heptan)

ADR/RID (veitransport/iernbanetransport)

Klasse:	2 (2F)	Forpakkingsgr:	-
Fareseddel:	2.1 (+13)		
Farenummer:	23		

brennbar gass

IMDG (søttransport)

Klasse:	2.1	Forpakkingsgr:	-
Sub. risiko:	-	EMS:	F-D, S-U

IATA (lufttransport)

Klasse:	2.1	Forpakkingsgr:	-
---------	-----	----------------	---

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

Ekstremt
brannfarlig

Helseskadelig

Miljøskadelig

EF-etikett Nei Ja Ikke vurdert

SAMMENSETNING

dietyleter (50 - 75 %), heptan (10 - 35 %)

R-SETNINGER

Nr.	R-setningstekst
R12	Ekstremt brannfarlig.
R19	Kan danne eksplosive peroksider.
R22	Farlig ved svelging.
R38	Irriterer huden.
R50/53	Meget giftig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
R67	Damp kan forårsake døsigheit og svimmelhet.

HMS-DATABLAD

HELSE- MILJØ- og SIKKERHETSDATABLAD

Sist endret: 17.03.2005

Internt nr:

Erstatter dato:

STARTGASSYLINDER 187-4851

S-SETNINGER

S37 Bruk egnede vernehansker.

S45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.

S51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder.

S57 Oppbevares/håndteres slik at forurensning i miljøet unngås. (Sørg for forsvarlig emballering for å forebygge miljøforurensning).

S60 Dette kjemikaliet og dets emballasje skal behandles som spesialavfall.

S9 Oppbevares på et godt ventilert sted.

ANDRE MERKESETNINGER

Trykkbeholder: beskyttes mot sollys, og må ikke utsettes for temperaturer over 50°C. Må ikke lages hull i eller brennes. Selv ikke etter bruk.

EINECS- /ELINCS-INFORMASJON

LOVER OG FORSKRIFTER

Forskrifter om helsefare-, brannfare-, eksplosjonsfare-, miljøfaremerking med veiledning, inkl. YL-merking, 2002. Norsk stoffliste (SFT, Arbeidstilsynet, DSB, Oljedirektoratet) av 2002. Administrative normer, best.nr. 361 (2003). Arbeidstilsynets brosjyrer om verneutstyr inkl. åndedrettsvern (best.nr.539). Hanskeguiden (Arbeidsmiljøforlaget). Forskrift om farlig avfall, nr. 1817 (2003). Transport av farlig gods: ADR/RID (2005), IMDG, IATA.

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HMS

LISTE OVER ALLE RELEVANTE RISIKOSETNINGER

Nr.	R-setningstekst
R11	Meget brannfarlig.
R12	Ekstremt brannfarlig.
R19	Kan danne eksplosive peroksider.
R22	Farlig ved svelging.
R38	Irriterer huden
R50/53	Meget giftig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
R65	Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging.
R66	Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud
R67	Damp kan forårsake dødsighet og svimmelhet

KOMMENTARER TIL REVISJONER

KVALITETSSIKRING AV HMSD

HMS Logiconsult har ikke ansvar for feil og mangler i opplysninger fra produsent/leverandør. Produsent/leverandør oppgitt i seksjon 1 i HMS databladet er juridisk ansvarlig for databladets innhold. Punkter som ikke er relevant for produktet er markert med "-".

KVALITETSSIKRET ETTER NORSK REGELVERK.

Signatur

HMS-DATABLAD
HELSE- MILJØ- og SIKKERHETS DATABLAD

Sist endret: 17.03.2005

Internt nr:

Erstatter dato:

STARTGASSYLINDER 187-4851

HMSD er utarbeidet av

Foretak	HMS Logiconsult A/S
Adresse	Fabrikkveien 27
Postnr./sted	4033 Stavanger
Land	Norge
Internett	http://www.hmslogiconsult.com
Telefon	51 57 80 05
Faks	51 57 80 06